

**Pouczenie osób zatrzymanych na podstawie nakazu umieszczenia lub nakazu umieszczenia
prewencyjnego w ramach postępowania karnego w sprawach nieletnich**

(nakaz umieszczenia zgodnie z §§ 126a, 275a ust. 6, § 463 w połączeniu z § 453c ust. 1 StPO [Kodeks postępowania karnego] w połączeniu z § 114b StPO, § 2 ust. 2, § 70a ust. 6, § 109 JGG [Ustawa o sądach dla nieletnich])

Został Pan zatrzymany / została Pani zatrzymana na podstawie nakazu umieszczenia lub nakazu umieszczenia prewencyjnego. Przysługują Pani/Panu następujące prawa:

1. Ma Pan/Pani prawo wiedzieć, o jaki czyn jest Pan podejrzany / Pani podejrzana i z jakiego powodu został zatrzymany / została zatrzymana.
2. Zostanie Pan / zostanie Pani niezwłocznie, jednakże nie później niż kolejnego dnia po zatrzymaniu, doprowadzony/doprowadzona przed sąd, który dokona przesłuchania i postanowi o dalszym pozbawieniu Pana/Pani wolności.
3. W myśl przepisów prawa może Pan/Pani samodzielnie i według własnego uznania zdecydować o chęci ustosunkowania się do zarzucanych czynów bądź odmowy złożenia zeznań w sprawie. Na pytania o dane osobowe należy jednak udzielić odpowiedzi zgodnie ze stanem faktycznym (dotyczy w każdym razie imienia i nazwiska, adresu oraz daty urodzenia). W przeciwnym wypadku zgodnie z § 111 [Kodeks wykroczeń] może zostać Pan ukarany / Pani ukarana grzywną.
4. Ma Pan/Pani prawo do powoływania świadków lub przedstawiania innych środków dowodowych bądź złożenia wniosku o przeprowadzenie innych dowodów, które mogą Pana/Panią odciążyć lub przyczynić się do wyjaśnienia przestępstwa.
5. Może Pan/Pani także w dowolnym momencie na własny koszt, również przed przesłuchaniem, skonsultować się z wybranym przez siebie obrońcą. Na życzenie otrzyma Pan/Pani również informacje pomocne w skontaktowaniu się obrońcą lub pogotowiem adwokackim. Obowiązuje to niezależnie od tego, czy Pan/Pani chce samodzielnie wynająć obrońcę bądź czy ma Panu/Pani zostać przydzielony obrońca z urzędu.
6. W przypadkach tzw. obrony niezbędnej musi Pan/Pani uzyskać wsparcie obrońcy. Jest tak w szczególności w przypadku szczególnie ciężkich zarzutów popełnienia przestępstwa, jeżeli ma zostać Pan doprowadzony / Pani doprowadzona przed oblicze sędziego śledczego, aby podjął on decyzję w sprawie zarządzenia aresztu śledczego lub gdy należy spodziewać się wymierzenia Panu/Pani kary dla nieletnich.

W odniesieniu do Pana/Pani spełnione są obecnie przesłanki dla obrony niezbędnej, ponieważ podlega Pan/Pani doprowadzeniu do właściwego sądu, który postanowi w sprawie umieszczenia.

Jeżeli Pan/Pani lub – o ile jest Pan/Pani w wieku poniżej 18 roku życia – Pana/Pani rodzice / przedstawiciele ustawowi w takich przypadkach nie wynajmą obrońcy na własny koszt, wówczas sąd – w naglących sytuacjach prokuratura – musi wyznaczyć Panu/Pani z reguły najpóźniej przed przesłuchaniem lub konfrontacją obrońcę z urzędu bez potrzeby złożenia przez Pana/Panią wniosku. Niezależnie od tego może Pan/Pani w dowolnym momencie złożyć wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu na piśmie lub ustnie za pośrednictwem policji lub prokuratury. Jeżeli Pan/Pani wyraźnie złoży taki wniosek, rozpatrzenie wniosku musi nastąpić najpóźniej przed przesłuchaniem lub konfrontacją; jeżeli spełnione są przesłanki dla obrony niezbędnej, niezwłocznie musi zostać ustanowiony dla Pana/Pani obrońca z urzędu. Koszty obrońcy z urzędu ponosi w pierwszej kolejności skarb państwa. W przypadku wyroku skazującego może okazać się, że na końcu zostanie Pan obciążony / Pani obciążona tymi kosztami.

W przypadkach obrony niezbędnej przesłuchanie lub konfrontację należy odpowiednio odsunąć w czasie lub przerwać, jeżeli Pana/Pani obrońca nie jest obecny. Pana/Pani obrońca może jednak także zrezygnować z przesłuchania.

7. W przypadku tymczasowego pozbawienia wolności przysługuje Panu/Pani zasadniczo prawo do opieki lekarskiej. Przy tym może Pan/Pani – w razie potrzeby na własny koszt – zażądać zbadania przez lekarza zgodnie z własnym wyborem. W okresie pozbawienia wolności ma Pan/Pani prawo do uzyskania wsparcia medycznego, jeżeli jest ono niezbędne. Prawo do opieki medycznej przysługuje Panu/Pani również, jeżeli Pan/Pani, Pana/Pani obrońca lub inna osoba dorosła uprawniona do ochrony Pana/Pani interesów złoży stosowny wniosek.

Gdy mowa jest o „rodzicach / przedstawicielach ustawowych”, pod tym pojęciem należy zawsze rozumieć także osoby uprawnione do sprawowania władzy rodzicielskiej.

8. Może Pan/Pani powiadomić członka rodziny bądź inną zaufaną osobę o zatrzymaniu, jeżeli nie będzie stanowił to istotnego zagrożenia dla osiągnięcia celu dochodzenia.
9. Pana/Pani obrońca może złożyć wniosek o wgląd do akt. Jeżeli wyznaczenie obrońcy z urzędu zostanie cofnięte w późniejszym terminie, ponieważ ustają przesłanki dla obrony niezbędnej, a Pan/Pani nie korzysta z usług opłacanego przez siebie obrońcy, może Pan/Pani samodzielnie zapoznać się z aktami, jeżeli nie będzie stanowił to zagrożenia dla celu dochodzenia, także w innym postępowaniu karnym, i jeżeli nie są temu przeciwstawne nadrzędne uzasadnione interesy osób trzecich.
10. Pozbawienie wolności musi być zgodne z zasadą proporcjonalności. W szczególności pierwszeństwo mają środki o charakterze mniej restrykcyjnym, o ile pozwalają osiągnąć cel pozbawienia wolności (przykładowo wyznaczenie miejsca przebywania, zobowiązanie do zgłaszania się, tymczasowe umieszczenie w ośrodku lub pogotowiu opiekuńczym). Pozbawienie wolności nie może trwać dłużej, niż jest to niezbędne, a szczególne obciążenia dla Pana/Pani spowodowane pozbawieniem wolności ze względu na Pana/Pani wiek i stan rozwoju podlegają uwzględnieniu w takim samym stopniu, jak ewentualne inne aspekty kwalifikujące do przyznania szczególnej ochrony.
11. Jeżeli jest Pan/Pani poniżej 18 roku życia, może zostać umieszczony/umieszczona z osobami w wieku 18 lat lub starszymi tylko wówczas, gdy wspólne umieszczenie nie narusza Pana/Pani dobra. Może Pan/Pani zostać umieszczony/umieszczona z osobami, które mają 24 lata lub są starsze, tylko wówczas, gdy służy to Pana/Pani dobru. Obowiązuje to zarówno w czasie tymczasowego zatrzymania jak i podczas wykonywania tymczasowego umieszczenia lub ewentualnego aresztu śledczego.
12. Zarówno w okresie trwania tego tymczasowego zatrzymania jak i podczas wykonywania aresztu śledczego lub tymczasowego umieszczenia gwarancji i ochronie podlega Pani/Pana rozwój zdrowotny, fizyczny i psychiczny. Zagwarantowana musi być także Pana/Pani swoboda religijna i światopoglądowa. W czasie przebywania w areszcie śledczym lub w miejscu tymczasowego umieszczenia bądź w ramach innego rodzaju tymczasowego pozbawienia wolności należy Panu/Pani zaoferować ponadto możliwości kształcenia oraz działania na rzecz wspierania Pana/Pani rozwoju i reintegracji, jeżeli jest to stosowne – także w odniesieniu do okresu trwania pozbawienia wolności. Pod takimi samymi warunkami ma Pan/Pani prawo do życia rodzinnego i należy zezwolić Panu/Pani na odwiedziny przez rodziców / przedstawicieli ustawowych, jeżeli w jednostkowych sytuacjach nie przeciwstawiają się temu powody prawne.
13. Jeżeli sąd po doprowadzeniu utrzyma tymczasowe umieszczenie względnie umieszczenie prewencyjne lub wyda nakaz aresztowania, może Pan/Pani wnieść zażalenie na powyższe. W przypadku nakazu umieszczenia lub nakazu aresztowania może Pan/Pani zamiast tego złożyć wniosek o zbadanie zasadności nakazu umieszczenia względnie nakazu aresztowania oraz o rozprawę ustną. Jeżeli sąd nałoży wobec Pana/Pani ograniczenia odnoszące się do tymczasowego umieszczenia względnie aresztu (np. nadzór odwiedzin lub korespondencji), może Pan/Pani wnieść zażalenie na powyższe lub, w określonych przypadkach, złożyć wniosek o wydanie postanowienia sądowego. Wniosek o wydanie postanowienia sądowego może Pan/Pani złożyć także wobec wszystkich ograniczeń, które są nakładane na Pana/Panią przez organ penitencjarny. Jeżeli przebywa Pan/Pani w miejscu tymczasowego umieszczenia lub areszcie śledczym na podstawie zarzutu popełnienia przestępstwa wymienionego w nakazie umieszczenia względnie umieszczenia prewencyjnego od łącznie sześciu miesięcy, a rozprawa główna jeszcze się nie rozpoczęła, wówczas Wyższy Sąd Krajowy rozpatruje także bez Pana/Pani wniosku, czy Pana/Pani umieszczenie tymczasowe lub areszt śledczy może potrwać dłużej. To rozpatrzenie jest powtarzane nie później niż co trzy miesiące.

Jeżeli nie włada Pan/Pani językiem niemieckim w dostatecznym stopniu lub cierpi na zaburzenia słuchu lub mowy, może zażądać w odniesieniu do całego postępowania powołania osoby, która będzie wykonywać tłumaczenie ustne lub pisemne. W przypadku zaburzenia słuchu lub mowy porozumiewanie się może być realizowane także w inny sposób ustnie lub pisemnie wedle Pana/Pani wyboru. Jeżeli nie ma Pan/Pani obrońcy (także gdy np. w późniejszym czasie przestają być spełnione przesłanki dla obrony niezbędnej), należy Panu/Pani z reguły udostępniać pisemne tłumaczenia zarządzeń w sprawie pozbawienia wolności oraz aktów oskarżenia, nakazów karnych i nieprawomocnych wyroków. Jest to dla Pana/Pani każdorazowo nieodpłatne.